

Lidingö
stad

2023-10-08

LS 2024/1704

Miljö- och
stadsbyggnadskontoret

Tillsynsplan 2025

Miljö- och hälsoskydds-enheten

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Enhetens resursbehov	4
Prioriteringar för 2024	4
Hälsoskyddstillsyn	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Miljöskyddstillsyn.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Livsmedelskontrollen	8

Sammanställt av miljö- och hälsoskyddsenheten 2024-10-08

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskydds-enheten har gjort en tillsynsplan för 2025 utifrån behovsutredningen 2025 - 2027. För att bedriva tillsyn har enheten under 2025 10,1 handläggartjänster till förfogande. De personella resurserna är 0,2 tjänster lägre än tillsynsbehovet. Det beror på ett visst ökat tillsynsbehov inom framför allt miljöskyddstillsynen. Vissa prioriteringar görs för att möta de personella resurserna. En omfördelning av resurser mellan grupperna görs också.

Tillsynsåret 2025 i korthet:

Hälsoskyddstillsyn

- Skolor, bassängbad, verksamheter med risk för blodsmitta
- Fastighetsägare tillsyn - fokus på energi, Legionella, radon
- Mätning av bakgrundsstrålning

Miljöbalkstillsyn

- Miljöfarliga verksamheter - fokus på energi, avfall och dagvatten
- Kyrkviken- tillsyn av verksamheter för att minska påverkan i viken
- Naturtillsyn - kontroll av dispenser, klagomålshantering
- Förorenade områden- bland annat Stora Höggarn
- Miljöövervakning- luft, sjöprovtagning, PFAS

Livsmedelskontrollen

- Fokusområden: operativa mål, riskgrupper, event- och kvällskontroll
- Provtagningsprojekt och fuskkontroll
- Samverkan med Ekerö inom dricksvatten och livsmedel

Övrigt

- Kris- och beredskapsarbete
- Upphandling verksamhetssystem

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har fått en genomgång av behov och prioriteringar den 7 oktober 2024 och tillfälle att komma med synpunkter. Nämnden framför att ökat fokus bör ges gällande industrietablering på andra sidan Lidingöbron, till exempel genom mätningar av luft och vatten. Nämnden framför att det är viktigt med verifierande kontroller på plats vid till exempel upplag av massor, muddringar. Detta tas med i tillsynsplanen för 2025.

Miljö- och hälsoskydds-förordningens krav på tillsynsplan, och motsvarande inom livsmedelslagstiftningen, anses med detta dokument vara uppfyllt.

Enhetens resursbehov

Behovet för tillsyn och kontroll är något högre än de tillgängliga resurserna, 0,2 tjänster. Det är framför allt inom miljöskyddstillsynen som behovet ökat. Det löses genom omfördelning av resurser mellan grupperna och bortprioritering av vissa tillsynsområden.

Tabell 1. Enhetens behov

Tillsyn och kontroll	Behov 2025	Tillgängligt 2025	
Hälsoskyddstillsyn	2,6	2,75	+0,15
Miljöskyddstillsyn	5,0	4,5	-0,5
Livsmedelskontroll	2,7	2,85	+0,15
Totalt behov tillsyn/kontroll	10,3	10,1	-0,2

Prioriteringar för 2025

I de fall tillsynen måste prioriteras utgår enheten ifrån att tillsyn inom den styrda och händelsestyrda tillsynen ska genomföras. Den behovsstyrda tillsynen, som utgår från Lidingös förutsättningar, kan prioriteras om resurserna inte räcker till. För 2025 behöver mindre prioriteringar göras och omfördelning av tillsyn mellan grupperna.

Följande områden utförs inte 2025: tillsyn av animaliska biprodukter, tillsyn kemikalier i detaljhandeln, tillsyn över livsmedelsverksamhetens hantering av förpackningar, uppsökande tillsyn i strandskydd och naturreservat. Viss anpassning görs inom tillsynsprojekt: flerbostadshustillsynen görs över en 3-4-års period, inom förorenade områden prioriteras de områden med högst risk, ett område i taget.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har fått en genomgång av behovsutredningen och förslag till tillsynsplan den 7 oktober 2024 och tillfälle att komma med synpunkter. Nämnden framförde att ökat fokus bör ges gällande industrietablering på andra sidan Lidingöbron, till exempel genom mätningar av luft och vatten. Nämnden framför att det är viktigt med verifierande kontroller på plats vid till exempel upplag av massor, muddringar. Detta tas med i tillsynsplanen för 2025.

På följande sidor redovisas gruppernas föreslagna tillsynsplanering för 2025 i korthet.

Hälsoskyddstillsyn

Tabell 2. Hälsoskyddstillsyn 2025

Verksamheter	Antal	2025	Fokus och Syfte	Mål/Lagstöd
Styrd tillsyn				
Skolor och fritidshem	25	25	Städning, rökfria miljöer	Miljöbalken, Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Nationella strategin för miljöbalkstillsyn 2022-2025, Folkhälsomyndighetens allmänna råd, Giftfri miljö , God bebyggd miljö , Tobakslagen , säker strålmiljö , Barnkonventionen
Bassängbad	9	9	Förebygga smittrisk, vattenprovtagning	Miljöbalken, Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Nationella strategin för miljöbalkstillsyn 2022-2025, Folkhälsomyndighetens allmänna råd om bassängbad
Strandbad	8	8	Provtagning, förebygga smittrisk, nedskräpning	Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, miljöprogrammet
Hygieniska verksamheter med risk för blodsmitta	15	15	Hygien, rengöring av instrument och utrustning, smittskydd, städning	Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
Solarier	3	3	Säker strålmiljö, hygien, städning	Strålskyddslagen (2018:396)
Vård- och omsorgsboenden	7	7	Legionella, värme	Miljöbalken, Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
CFC	250 h	250 h	Kontrollrapporter	<i>Tas över från miljöskyddsgruppen</i>
Händelsestyrd tillsyn				
Bostadsklagomål	Ca 40	x	Rådgivning Information tillsyn	Miljöbalken, Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Folkhälsomyndighetens allmänna råd, God bebyggd miljö , Barnkonventionen
Frågor, remisser, Easitärenden	Ca 100	x	Rådgivning Information	Miljöbalken, Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
Ansökan, anmälan	Ca 20	x	Nya verksamheter och djurhållning	Miljöbalken, Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
Bergvärme	100 h	100 h	Ansökningar	<i>Tas över från miljöskyddsgruppen</i>
Naturresevattdispenser	100 h	100 h		<i>Vid behov stödja miljöskyddsgruppen</i>

Behovsstyrd tillsyn				
Flerbostadshus inomhusmiljö - Strategi för miljöbalkstillsyn	x	400	Radon, energitillsyn, Legionella, matavfall	Miljöbalken, Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, Nationella strategin för miljöbalkstillsyn 2022-2025, Folkhälsomyndighetens allmänna råd, God bebyggd miljö , Barnkonventionen
Rökfria miljöer		x	Lagefterlevnad	Tobakslagen
Radon i flerbostadshus	10	10		Miljöbalken, Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
Radiakmätning	4	4	Kontroll radioaktivt nedfall	Säker strålmiljö

Styrd tillsyn

Skolor och fritidshem

2025 utförs tillsyn på inomhusmiljö i skolor och fritidshem, bland annat uppföljning av städning som varit ett problemområde. Tillsynen sker framför allt genom föransända inspektioner och följs upp med föreläggande vid större eller återkommande avvikelser.

Bassängbad

Den årliga tillsynen på bassängbaden får fokus på egenkontroll, smittskydd och analysresultat/provtagning. Samt efterlevnad av de allmänna råden för bassängbad.

Stickande skärande med risk för blodsmitta

Tillsyn görs vartannat år och fokus kommer att vara hygien, rengöring av instrument och utrustning samt städning.

Solarier

Tillsyn och provtagning. Fokus blir säker strålmiljö och städning.

Vård- och omsorgsboenden

Tillsynsbesök med fokus på Legionella och värmeproblematik.

Strandbad

Tillsyn och provtagning. Fokus blir att kontrollera bakteriehalt och algblomning.

CFC

Inkomna protokoll och registrering.

Händelsestyrd tillsyn

En stor mängd **inkommande ärenden** hanteras årligen så som **bostadsklagomål** (fukt, buller m.m.), klagomål i förskolor och skolor, anmälningar ny skola, förskola, bassängbad och hygieniska verksamheter, ansökningar djurhållning, frågor, yttranden, enkäter, remisser- t.ex. alkohol, **smittskydd**, objektburen smitta, anmälningar bergvärme och radon. Rutiner och processer för dessa ärenden ses över löpande för att göras så effektiva som möjligt.

Behovsstyrd tillsyn

Flerbostadshus

Tillsyn av fastighetsägare till flerbostadshus enligt den nationella tillsynsstrategin. Fokus är energi, radon, Legionella och klagomålshantering. Pågår fram till 2026.

Bakgrundsstrålning

Mätning av bakgrundsstrålningen görs var sjunde månad med en radiakmätare, på uppdrag av länsstyrelsen. Mätningarna görs i fyra koordinater runt om på Lidingö, miljöavdelningen har haft 3 mätpunkter och räddningstjänsten 1.

Rökfria miljöer

Kontroller ska även göras av lagefterlevnad av rökfria miljöer, framför allt där barn och ungdomar vistas, såsom skolgårdar samt vid klagomål.

Avfall

Senast 1 januari 2027 ska fastighetsnära insamling av förpackningar vara infört. Miljö- och stadsbyggnadskontoret hanterar dispensansökningar.

Sedan 1 januari 2024 gäller nya bestämmelser om bioavfall, bestämmelserna är en del av EU:s avfallsdirektiv och innebär att bioavfall i första hand ska materialåtervinnas. En översyn av de lokala hälsoskyddsföreskrifterna kommer att behöva göras under 2025 för att efterleva lagstiftningen.

Miljöskyddstillsyn

Tabell 3. Miljöskyddstillsyn 2025

Verksamheter	Antal	Antal 2025	Verksamhetsytp	Fokus Syfte	Nationella mål
Styrd tillsyn					
A-objekt*	1		Käppalaverket	Länsstyrelsens tillsynsansvar	Lst har tillsyn
B-objekt*	2		Fortum, Trolldalstippen	Länsstyrelsens tillsynsansvar	Lst har tillsyn
C-objekt (fast avg.)	17	16	Varv, Bensinstationer, ÅVC m.fl.	Minska utsläpp till mark, vatten och luft Lagefterlevnad	Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Naturlig försurning, Giftfri miljö, Levande sjöar, Hav i balans
Köldmedieanläggningar	100	100		Minska utsläpp av f-gaser	Begränsa klimatpåverkan
Händelsestyrd tillsyn					
Klagomål	X	X			
Frågor, remisser	X	X			
Ansökan, anmälan	X	X			
Enskilda avlopp	78	0		Minimera fosfor- o kväveutsläpp	Ingen övergödning
Minireningsverk	12	0		Minimera fosfor- o kväveutsläpp	Ingen övergödning
Behovsstyrd tillsyn					
U-objekt (fast avg.)	54	28	Fordonsservice, Båtklubbar mfl.	Minska utsläpp till mark, vatten och luft, Lag- efterlevnad	Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Naturlig försurning, Giftfri miljö, Levande sjöar, Hav i balans
U-objekt (timavg.)	168	10	Dagvatten, fordonstvätt, oljeavskiljare mm	Minska utsläpp till mark, vatten och luft Lag-efterlevnad	Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Naturlig försurning, Giftfri miljö, Levande sjöar, Hav i balans
Handlingsplan förörenade områden		X		Öka saneringstakten	Giftfri miljö, Grundvatten av god kvalitet
Tillsynsprojekt		2	Illegal avfallshantering, PFAS-projekt	Spåra avfallskedjan samt kartläggning och provtagning av PFAS	Medverka i nationella strategin för uppsökande tillsyn av illegal avfallshantering, giftfri miljö
Miljöövervakning		x			Provtagning Kottla- och Stockbysjön samt luftprovtagning

Styrd tillsyn

Anmälningsspliktiga C-verksamheter får **årlig tillsyn**, t.ex. bensinstationer. Tillsynen sker framför allt genom föransmällda inspektioner och följs upp med inspektionsrapporter och/eller föreläggande vid större eller återkommande avvikelser. Områden som granskas 2025 är t.ex. energifrågor, kemikaliehantering, avfallsfrågor, egenkontroll. Styrd tillsyn är också kontroll av anläggningars **köldmediahantering**, där rapportering sker varje år i syfte att minska utsläppen av växthusgaser.

Händelsestyrd tillsyn

Miljöskyddsgruppen hanterar en stor mängd inkommande ärenden. Det är den största tillsynsposten för gruppen. Ärenden som faller under detta är bl.a.:

- **Klagomål** - t.ex. dumpning/nedskräpning, utsläpp i vatten mm.
- **Dispenser** och tillstånd naturreservat- och strandskyddsdispenser
- Granskning av **miljörapporter**, anmälningar bergvärme
- **Tillståndsprövningar** av miljöfarlig verksamhet

Behovsstyrd tillsyn

Tillsyn inom detta område görs utifrån lokala behov och prioriteringar. Verifierande kontroller på plats ska prioriteras. Följande har planerats att genomföras under 2025:

- **Tillsyn av U-verksamheter:** Båtklubbar, dagvattenanläggningar, verkstäder
- **Förorenade områden:** Provtagning av PFAS i områden där verksamheter förväntas vara punktkällor samt i ytvattendrag. Detta utifrån inventering som påbörjades 2023. Riskklass 1, Stora Höggarn, fortsätta utredning som startade 2023.
- **Tillsyn av bygg- och rivningsavfall.** Syftet är att kontrollera att avfall sorteras och omhändertas på rätt sätt. Ny avfallsförordning har trätt i kraft.
- **Illegal avfallshantering:** Enligt den nationella miljöstrategin ska minst 50 % av alla kommuner bedrivit uppsökande tillsyn för att hitta illegal avfallshantering. Syftet är att via obokade besök hos verksamheter kontrollera deras avfallshantering.
- **Engångsartiklar** innehållande plast från livsmedelverksamheter. Verksamheterna kommer inventeras av livsmedelsgruppen och följas upp med tillsyn av miljöskyddsgruppen. Syftet är att minska mängden engångsprodukter innehållande plast.
- **Provtagning av luftkvalitén och vattenkvalitén** i våra sjöar. Luftprovtagning sker via passiv luftprovtagare på stadshustaket. Vattenkvalitén provtas två gånger per år i Kottla- och Stockbysjön, ekologisk och kemisk status

kartläggas, och vi har mätserier sedan 1974. Kontroll av luft och vatten ska utökas för att följa utvecklingen av industrietablering på andra sidan Lidingöbron.

Livsmedelskontrollen

Tabell 4. Livsmedelskontrollen 2025 planerat utifrån den nya riskklassningen och 5-årsperioden

Verksamheter	2025 (antal)	Fokusområden	Operativa mål - fokus 2024
Styrd tillsyn			
Apotek, hälsokost, kosttillskott	8		
Restauranger, gatukök, pizzeria, café/konditori, bagerier, kursgård	53	Kemiska risker	
Skolor, förskolor, fritids, familjedaghem, sjuk- och äldreomsorg, hemtjänst	35	Mikrobiologiska risker	Mål 13. Otillåtna växter och främmande ämnen i växtbaserade kosttillskott
Dricksvattenanläggningar	2	Minska hälsoeffekter till följd av miljöföroreningar	Mål 15. Plastprodukter med otillåtna naturmaterial
Livsmedelsförsäljning (butiker, kiosk, bensinstation, torghandel)	13		
Livsmedelstillverkning	5	Information i livsmedelskedjan	Mål 17. Kontaktmaterialverksamheter
Import, införsel, övrig	8		
Händelsestyrd tillsyn			
Klagomål, matförgiftningar	~30		
Inkommande frågor	~30		
Registrering av ny verksamhet	~30		
ABP*	-		
Behovsstyrd tillsyn			
Egna projekt (provtagning eller tillsyn)	0		Engångsmaterial
Riks- och länsprojekt (SILK)	200h		
Samsynsprojekt	100h		Operativa mål 17 Kontaktmaterialverksamheter

Styrd tillsyn

Livsmedelskontrollen utgår från relevanta lagstiftningsområden samt Livsmedelsverkets operativa mål och tillsynen sker enligt en upprättad kontrollplan. Fokus på kontrollen anpassas efter omvärldsbevakning. Tillsyn kommer att utföras

på alla verksamheter som är inplanerade för kontroll 2025 och de verksamheter som nyregistreras under året. Tillsynen sker genom oanmälda och anmälda kontroller.

Syftet med livsmedelskontroll är att kontrollera att livsmedel är säkra och att konsumenter inte blir lurade. Vid livsmedelskontroll granskas verksamheternas grundförutsättningar för att säkerställa säkra livsmedel samt rutiner för skadedjursbekämpning, användning av kontaktmaterial och kontroll av spårbarhet. Alla kontroller dokumenteras i en kontrollrapport och vid större och/eller återkommande avvikelser upprättas ett föreläggande.

Projektet inom **kontaktmaterial** prioriteras. Kontroll av **skadedjur** kommer prioriteras på grund av brister som noterats under 2025. Kontroll av **kosttillskott** kommer fokusera på otillåtna växter och ämnen i växtbaserade kosttillskott.

Behov av att samverka och titta närmare på området **fusk kontroll** finns också.

Händelsestyrd tillsyn

Inom händelsestyrd tillsyn finns de ärenden som kommer in till kontoret så som:

- **Matförgiftningar.** Antalet matförgiftningar är ca 25 stycken per år och utredningar ska påbörjas så snart ärendet kommer in. Endast ärenden där klagomålet bedöms befogat får debiteras verksamheten enligt livsmedelslagen
- **Klagomål** på livsmedelsverksamheter, till exempel bristande rengöring. Dessa följs upp inom ordinarie kontroll om det är av mindre allvarlig karaktär alternativt som händelsestyrd kontroll.
- **Hantering av analyssvar**, till exempel dricksvattenprovtagning, för att kontrollera dricksvattnets kvalitet och verksamhetsutövarens egenkontroll
- **Handläggning av RASFF**-ärenden (EU:s varningssystem för risklivsmedel)

Behovsstyrd tillsyn

Den behovsstyrda livsmedelstillsynen är framför allt **projekt**: antingen egeninitierade, eller regionala/ nationella projekt. Projekten syftar till att uppfylla målen i den nationella kontrollplanen. Kontaktmaterial prioriteras då det är ett nytt område och Livsmedelsverket har initierat ett projekt. Livsmedelsgruppen prioriterar deltagande i **samverkansprojekt** som tas fram av SILK (samverkan i livsmedelskontrollen i Stockholms län) och görs gemensamt i länet. Inga provtagningsprojekt eller andra projekt är planerade för 2025 än.

Övrigt

Arbete med **beredskap** kommer att prioriteras och fortsätta både inom den egna gruppen, miljögruppen och i **länsprojekt**. Tid för **avtalssamverkan** mellan Lidingö stad och Ekerö kommun kommer avsättas.

Tid för effektivisering genom **processkartläggning** kommer också att prioriteras.